

זה הילד ששמו שם. הוא מגיש את צלחת העוגיות לאורחים. זה נותן לו תחושה של שייכות ומעמד

אמא אחת אמרה שכל זה לא נראה לה מתאים לילד שלה, כי הוא עצלן ואינו מוכן לעזור ולתרום בבית. על זה השיבה מיכל שארלר ודרייקורס האמינו שהתינוקות נולדים עם מיספר מוגבל מאוד של תכונות גנטיות, ש"אינן ניתנות לשינוי, כמו המראה הפיזי, סיי, מנת-מישכל (שגם היא יכולה לע" לות ולרדת בהשפעת תנונייה-הסביבה) והטמפרמנט. כל השאר, האמינו, הן התנהגויות הנתונות לבחירה.

בניגוד לסברה המקובלת, אין אדם נולד בעל אופי מסויים, אלא בוחר לו התנהגויות אופייניות על-פי האופן שבו הוא מכין את הסביבה ועל-פי מטריד תיו. ואת התנהגויות האלה, יוכל לש" נות, אם ירצה.

ילד שלא ניתנה לו הזדמנות לקחת חלק בעבודות-הבית, ושלד הוטלו עליו מטלות מגיל צעיר, מאבד לעיתים קרובות את החשק לעשייה, ומתחיל להיכר "עצלן". רכבים מתאימות של עירוד יוכלו להחזיר אותו למעגל העשייה.

כמובן שבסיוע הפגישה מיהרתי הביתה וכבר רציתי להעיר את שם, כרי שיתחיל מיד לתרום את חלקו במיש" פחתנו הקטנה וירגיש שהוא שייך. למד לו, התאפקתי עד הבוקר.

קשה להצניע על שינויים דרמטיים באווירה בבית, הנובעים מכך שאני מאפשרת לשם לעזור בעריכת-השולחן, בסידור הכביסה הנקיה בארונות, או בעבודות-בית אחרות, אך עין רגישה יכולה להבחין בהבטת-אפשרות שהיתה נסוכה על פניו של הילד, שביקש לקחת בעצמו את צלחתי העוגיות לשולחן האורחים, ובקשתו כוונדה. הוא החזיק את הצלחת בשתי ידיו הקטנות, הלך לאט-לאט לכיוון הדרייה-אורחים בהבעת חשיבות, הניח את הצלחת על השולחן והביט סביבו בגאווה.

אפשר, אולי, להסתכל על זה גם מנקודת-מבט גאואיטית. הרבה יותר קל להורים כשהילד מבצע פעולות פשוטות בעצמו, ולא מטריח את הוריו בכל שטות, שכן אז עסוקים ההורים בהתעמלות מתמדת: קוסי-שב, קוסי-שב, וכן הלאה לאורך כל היום.

תית, המערך במישפחה ושיטות-החינוך. ואכן, כאשר כל אחד מאיתנו התחיל לחשוב על הילד הפרטי בבית, הבחנו שהקטנים מעוניינים, כבר מגיל צעיר מאוד, לעזור בבית ולתרום את חלקם. אני, למשל, נזכרתי ששם, בני בן השנתיים וחצי, מבקש כבר מזה חודשיים רבים לעשות דברים בבית. לעי" תים, כשהסבלנות שורה עלי, אני מתי" רה לו. לעיתים נראה לי שמסוכן מדי לתת לילד כלי-כך צעיר, שידיו אינן מיומנות, צלחת שבירה. הוא מתחנן, כדרכו, בשפתו הבלתי-מופשטת, ומב" קש: "אמא, אני רוצה להיזהר!" הורינו במבוכה שאנחנו לא תמיד

חשוב ומכובד במישפחה שלו. הוא רוצה להרגיש שהוא שייך אליה." להמחשת הרעיון סיפרה מיכל אגדה על אדם שגר בעיירה קטנה, ובאחד הימים החליט שאינו רוצה עוד להיות שייך לעיירה ושהוא עוקר משם. הוא כנה לעצמו בית במרחק של שני קילומטרים מהעיירה. כך חי בצידרה של החברה. לימים נשרפו כל בתי-העיירה בש" ריפה גדולה. התושבים, שנותרו ללא קורת-גג, החליטו לבנות את העיירה מחדש, אבל לא על שרידי הקודמת, אלא במרחק של 20 קילומטר משם, וכך עשו. כשראה המתבודד את המתר" חש, העכיר גם הוא את ביתו, ורקע

חשוב רק שיכבדו כל אחד את דעתו של הזולת, וכך לומדים הילדים שאפשר לכבד גם דיעה שאינך מסכים איתה. "אנחנו מקווים שבסוף הקורס תיו" צר קירבה ברעיות של ההורים. "כאשר יש בין ההורים ויכוחים וביקורת הדדית (סמויים או גלויים) הירועים לילדים, הם רואים זאת כדרך" כלל כהזדמנות-יפו לקבל תחושת חשי" בות וכות, על-ידי כך שהם גורמים להורה אחר לכעוס על השני. לעיתים רחוקות מצליח הילד לעמוד בפני הפיתוי לעשות זאת. היינו מבקשים להציע הסכם של הפרדה, שבו יהיה כל הורה אחראי לקשר שלו עם הילדים, ולא יתערב ביחסים של ההורה השני עם הילד. אם יש מצב שהוא קשה לאחד ההורים, כמו, למשל, כשההורה השני צועק וכועס על הילד, מוטב שייצא מן החדר ולא ינסה להגן על הילד מפני ההורה השני. גם אם מה שהוא עושה מכעיס אותנו, או נוגד את דעתו, אי, דוגמה אחרת, כשהילד מבקש משהו, ורעיות ההורים חלוקות אם להסכים או לא, יכולה האמא לומר: לי זה לא מפריע, אבל לאבא כן, לכן נתחשב בדעתו".

יש, כמובן, אפשרות לשנות את ההחלטה, אם כולם מסכימים. "בקבוצה יוכל כל אחד ללמוד רק מה הוא יעשה, ואין טעם כזה שהאחד ילמד כדי לבקר את השני. לכל אחד יש אפשרות ללמוד רק לעצמו. כל אחד יכול ללמוד איך לבנות את היחסים שלו עם ילדו".

"אני רוצה להיזהר!"

את הפגישה השניה פתחה מיכל בריון. הוא נסב סביב נושא השיי" כות. בתחילת הדיון הציגה מיכל את הר" עיון המרכזי של אדלר: "האדם הוא יצור חברתי", אמרה, "הוא זקוק לחברה ולשם הישרדות, באותה המידה שבה הוא זקוק למזון ולאוויר. מטרתו וש" איפתו העיקרית של האדם מיום לידתו היא הרגשת השייכות. הוא רוצה להר" גיש שהוא חלק משמעותי מן הקבוצה שבה הוא חי. הילד רוצה להרגיש שיש לו מקום

נים כעיר, נפתחים זה לזה כמעט ללא שום מעצורים, וחושפים את הקשיים שבגידול ילדינו.

כמעט מן ההתחלה התברר שלכל מישפחה יש "בעיות" בבית, שיש הרבה מן המשותף בינינו. לאט-לאט נוצרה אווירה של שותפות ופתיחות.

הפגישה הראשונה יוחדה להיכרות. כל משתתף הציג את עצמו, סיפר כמה ילדים יש לו, מה גילם, מה חיובי בהם ומה הקשיים שהם מציבים. כל משתתף סיפר מה הוא מצפה מן הקורס ומבית" הספר להורים.

הציפיות רבות ושונות, אך המכנה המשותף לכולן הוא הרצון להיות הר" רים טובים יותר ולקיים בבית אווירה נעימה.

המנחה, מיכלי, אמרה שלפני תחי" לת הלימודים, חשוב להסביר משהו: "חילוקי-דעות בין ההורים בקשר לחינוך ילדים, הם טיבעיים ונורמליים לחלוטין. שני ההורים הם אנשים שונים בעלי רעיונות שונות. מצב זה מרחיב את האפשרויות של הילדים ללמוד לבנות סוגים שונים של קשר עם אנשים. אין כל אפשרות שההורים יסכימו ביניהם.

* שם בדוי. לפי בקשת המכון.

מאת ענת סרגוסטי

מאפשרים להם, גם משום שאין לנו סבלנות, גם משום שהקטנטנים אינם זהירים ואנחנו, ההורים, פחדים שיקרו "אסונות" בדרך.

"ילד עצלן"

מיכל סיפרה שיום אחד הגיעה לביקור בבית-ידידים. בבית היו כנם, כלתם והנכד הקטן בן ה-3. הסבא והסבתא ביקשו עזרה כרי להזיז שטיח כבד ממקומו.

"הגדולים" אחזו כל אחד כפינה אח" רת של השטיח והתחילו להזיזו. מיכל דחפה את הקטן ואמרה לו: "גש, תחזיק גם אתה ותעזור". היא סיפרה שהילד החזיק בעדינות כאחד הפרנזים של השי" טיח הגדול, אך על פניו היתה שפוכה הבעת אושר עילאי.

"זאת אומרת", אמרה, "שארם מר" גיש שאם אינו יכול לתרום, סימן שאינו שייך. הוא רואה סביבו את הגדולים פעילים, נמרצים, עושים ומ" בצעים, והוא רוצה להיות חלק מן העשייה הזאת. כשלא מאפשרים לו לחוש עצמו משמעותי באמצעות תרו" מה, הוא מתחיל לאט-לאט לחפש דר" כיס פחות-מוצלחות להרגיש שייך. אז נחמה לעיתים שעד גיל 5 ההורים מתחילים לתקן."

אותו במרחק של שני קילומטרים ממ" קומה החדש של העיירה.

אחרי-כך ביקשה מאיתנו מיכל להת" חלק לקבוצות של ארבעה, כשכל קבוצה היתה צריכה להכין רשימה, ובה למנות, לפי הרגשת המשתתפים, באלו מצבים מרגיש אדם שייך בעבודה, במישפחה ובחברה.

בקבוצה שלנו אמר אבא אחד של" דעתו הדבר שנותן הרגשת-שייכות במישפחה הוא האהבה, בעבודה הסיפוק וההרגשה שזקוקים לו, ובחברה חשוב לו גם להיות רצוי. אמא אחת אמרה שלדעתה קשה למצוא הברלים בין שלוש החלוקות — מישפחה, חברה ועבודה — והיא חושבת שהדברים משותפים בכל המקומות והם: עניין, חום, יחסים טובים, סיפוק ורצון-טוב. בסיום הדיונים של הקבוצות הק" טנות, הציגה כל קבוצה את הרשימה שלה בשיחה הכללית.

קיימנו דיון והגענו למסקנה שיותר מכל מרגיש אדם שייך ומשמעותי באמצעות התרומה שלו לקבוצה — מישפחה, חברה ועבודה. המטרה של מעשינו היא הצורך הבסיסי והעמוק להשתייך. הגורמים המשפיעים על הדרך, שבה בוחר הילד ללכת כדי להשיג את מטרי" תו ולהיות שייך, הם האווירה המישפחית

ענת לבית-הספר להורים, נערכות בשיתוף עם הפסיכולוגיות זיוות אברמסון, מנהלת בית-הספר להו" רים, וביעוזה.